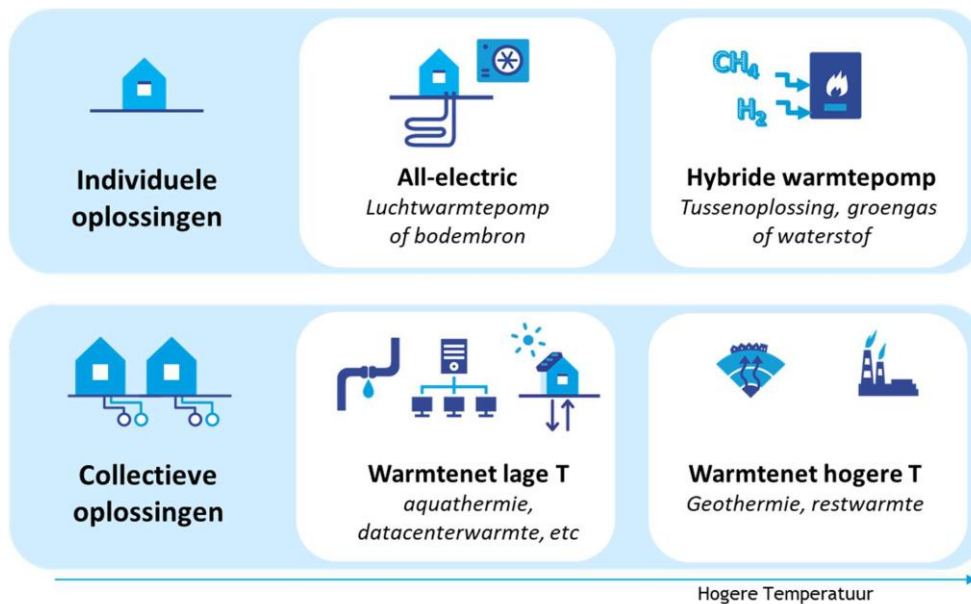

Transitieviesies Warmte (TVW's) en de ketensamenwerking / Energiedienstenbedrijf in de Gooi en Vechtstreek

26 september 2022
Kenmerk: 22.0004301

Inhoudsopgave

Inleiding	3
Aanpak	3
Transitieviesies warmte gemeenten	3
Rijksbeleid	5
Vraag 1. Hoe sluit het instrument van ketensamenwerking/EDB aan bij de actuele visie en ambities in de Transitieviesies warmte van de gemeenten en het rijksbeleid? En hoe kan het deze ambities versterken?	7
Hoe kan de regionale ketensamenwerking de ambities in de TVW en het rijksbeleid versterken?	7
Samenwerking tussen gemeenten en het EDB het aanbod	8
Welke prioriteiten stelt de gemeente voor 2023/ 24 en verder?	10
Samenvattend	11
Vraag 2. Hoe blijven gemeenten betrokken en sturing houden op de ketensamenwerking als de financiering van het EDB vervalt per 1/1/2024?	12
Vraag 3. Hoe sluit het EDB aan bij de vraag en behoefte vanuit inwoners en wat is hierin eventueel aanvullend nodig?	12
Bijlagen	14
Bijlage 1: Gesprekverslagen	14
Bijlage 2: Uitkomst enquête Huizen (N=36)	19

Inleiding

Het Portefeuillehoudersoverleg Milieu en Duurzaamheid heeft op 4 februari 2022 het werkplan 2022 van het Energiedienstenbedrijf Gooi en Vechtstreek (EDB) besproken. Het PFHO heeft daarbij gevraagd om een evaluatie van de ketensamenwerking / EDB in relatie tot de het nieuwe gemeentelijke beleid (transitievisie warmte). Daarbij is advies gevraagd over de volgende aspecten:

1. Hoe sluit het instrument van ketensamenwerking/EDB aan bij de actuele visie en ambities in de Transitievisies warmte van de gemeenten en het rijksbeleid? En hoe kan het deze ambities versterken?
2. Hoe blijven gemeenten betrokken en sturing houden op de ketensamenwerking als de financiering van het EDB vervalt per 1/1/2024?
3. Hoe sluit het EDB aan bij de vraag en behoefte vanuit inwoners en wat is hierin eventueel aanvullend nodig?

Deze notitie geeft antwoord op bovenstaande vragen. Het is geen evaluatie van het Energiedienstenbedrijf zelf. Dat komt jaarlijks expliciet aan de orde bij de behandeling van de jaarverslagen en de werkplannen van het EDB.

Aanpak

Om antwoord te geven op de vragen vanuit het portefeuillehoudersoverleg is er met iedere gemeente afzonderlijk en met het Energiedienstenbedrijf een gesprek gevoerd. Ter voorbereiding ontvingen zij een gespreksnotitie met een analyse van de lokale TVW's en het Rijksbeleid. Ook de vragen met de gespreksonderwerpen zijn vooraf gedeeld ter voorbereiding. Tijdens de gesprekken was er ruim voldoende tijd om de ervaringen te delen en hierop door te vragen. Van ieder gesprek is een kort verslag gemaakt en ter goedkeuring voorgelegd. De gespreksverslagen zijn als bijlage opgenomen. Om inzicht te krijgen in of het aanbod van de ketensamenwerking/EDB aansluit bij de behoefte van inwoners is een enquête gehouden onder inwoners van gemeente Huizen (Vierde Kwadrant). De enquête voor inwoners van de Hilversumse Meent wordt door de projectteam later verzonden dan gepland. De uitkomsten hiervan kunnen daarom helaas niet worden verwerkt in deze notitie. Op basis van de uitkomsten van de enquête in Huizen en verschillende gesprekken is een 1^e concept notitie opgesteld. Die wordt ambtelijk besproken op 15 september. In het Ambtelijk Overleg Energietransitie van 22 september wordt het 2^e concept besproken. Uitkomsten van die bespreking worden verwerkt in een definitieve versie die in routing wordt gebracht naar het DO d.d. 6 okt en het PFHO d.d. 28 okt.

Transitievisies warmte gemeenten

Korte analyse van de lokale beleidskeuzes in de verschillende TVW's.

Blaricum

Bijvanck is gekozen als verkenningsbuurt, met een warmtenet op lage- of middentemperatuur of all-electric. Als de verkenning in Bijvanck voldoende duidelijkheid biedt, wordt in deze buurt gestart met een WUP. Voor Blaricum-dorp is hernieuwbaar gas de voorkeursoptie. Echter er wordt pas vanaf 2030 meer duidelijk over de mogelijke inzet van hernieuwbaar gas voor woningen. Het alternatief voor deze oplossing is een elektrische warmtepomp (all-electric). De Blaricummeent is al voor een groot deel aangesloten op een warmtenet. Gemeente is voornemens om een isolatie- en besparingsaanpak op te zetten.

Laren

Twee voorkeursoplossingen: combinatie van hernieuwbaar gas en/of all-electric (1) en all-electric (2). Deze laatste optie geldt alleen voor de wijk Postiljon. Hernieuwbaar gas is een onzekere uitkomst omdat er nog niet duidelijk is hoeveel hiervan beschikbaar is. Er zijn om dit moment door de gemeente een verkenningsbuurten en startbuurten aangewezen, maar zij gaat wel aan de slag met isoleren (isolatie aanpak voor inwoners). In de periode 2022-2025 zal nader onderzoek naar de warmteoplossingen gaan en wordt een gemeente brede strategie opgesteld. Vanaf 2026 zal gestart worden met wijkuitvoeringsplannen, vanaf 2028 zal hiermee overgegaan tot uitvoering.

Gooise Meren

In Muiderberg is als gevolg van koppelkansen met geplande rioolvervanging, aanwezigheid van een warmtebron en actief bewonersinitiatief, een pilotproject gestart. Collectiviteit is voor de gemeente en stakeholders een zeer belangrijk uitgangspunt. In de naoorlogse buurten is geen collectieve warmtebron aanwezig. De meest waarschijnlijke oplossing voor de naoorlogse buurten is een warmtepomp (op wijk- of woningniveau). Voor wijken Muiderberg en Muiderberg Buitendijke worden een WUP opgesteld. Voor de overige verkenningsbuurten worden de plannen op de middellange termijn uitgewerkt (2026-2040).

Hilversum

De gemeente wijst vooralsnog geen collectieve warmtebronnen aan per wijk of buurt en stelt geen buurtuitvoeringsplan op. Uit de Startanalyse blijkt dat zich vooralsnog geen vanzelfsprekende collectieve warmte alternatieven aandienen in Hilversum. De gemeente lijkt het meest gebaat bij een individuele aanpak waarbij ingezet wordt op energie besparen en isoleren. De gemeente leert van de ervaring in de Proeftuin Hilversumse Meent. Er wordt een aanpak voor stimulering individuele maatregelen gemaakt. Dit werd in de maanden na schrijven van de TVW opgesteld en is gericht op concrete uitvoeringsvoorstellen voor de jaren 2022 en verder.

Huizen

De komende 5-10 jaar kiest de gemeente voor een actieve aanpak om energiebesparing en isolatie te faciliteren en te stimuleren. Er wordt geen buurt aangewezen die voor 2030 van het aardgas af gaat. In de uitbreidingsbuurten aan de oostkant zijn mogelijkheden voor een warmtenet of individuele warmtepompen. De gemeente gaat onderzoek doen naar de mogelijkheden van aquathermie. De onderzoeken naar geothermie volgt de gemeente in regionaal verband.

Wijdemeren

Gebieden met hogere warmtevraagdichtheid zijn in elf relatief homogene buurten ingedeeld. Voor de gebieden met een hoge warmtevraagdichtheid is een warmtenet eventueel mogelijk. Deze gebieden hebben een potentiële warmtebron op basis van aquathermie (RWZI) die verder onderzocht moet worden. Voor de meer verspreide bebouwing in de gemeente is all-electric de voorkeursoplossing. In 9 buurten is hernieuwbaar gas de voorkeursvariant. Of dit gas daadwerkelijk beschikbaar komt, is echter nog onbekend. Alternatief is dan een individuele warmtepomp. Uit de elf clusters worden vier verkenningsbuurten gekozen. Hier start de gemeente een brede participatie om in minimaal een van deze buurten voor 2026 te starten met een WUP

Rijksbeleid

In het coalitieakkoord staat beschreven waarop de rijksoverheid zich de komende jaren wil focussen en de inzet wil versterken. Een belangrijk onderdeel daarvan, voor de gebouwde omgeving is het plan om op basis van een programmatische aanpak - met een langjarig Nationaal Isolatieprogramma mét commitment en middelen tot ten minste 2030- woningen sneller, slimmer en socialer te isoleren. Dit [Nationaal Isolatieprogramma](#) (NIP) is op 2 april 2022 gepubliceerd; hierin wordt de versnelling en opschaling beschreven. Het Nationaal Isolatieprogramma is een belangrijk onderdeel van het [beleidsprogramma Versnelling verduurzaming gebouwde omgeving](#). Zie de figuur op de volgende pagina voor overzicht van programmalijnen.

Het Nationaal Isolatieprogramma doorkruist twee programmalijnen; namelijk de gebiedsgerichte aanpak (via warmtetransitie/TVW's) en de individuele aanpak van woningen. Het doel van het Nationaal Isolatieprogramma is om 2,5 miljoen woningen te isoleren in de periode tot en met 2030, met de nadruk op de 1,5 miljoen slecht geïsoleerde woningen (label E, F en G) waarbij één of meerdere stappen worden gezet richting de standaard voor woningisolatie. Het NIP werkt volgens 4 actielijnen de doelstellingen uit:

1) Lokale aanpak isolatie 750.000 koopwoningen i.s.m. gemeenten

Verduurzaming woningen via lokale aanpak gemeenten. Op basis van de TVW's kunnen gemeenten hiervoor meerjarige plannen indienen, die zoveel als mogelijk richten op de slechtst geïsoleerde woningen. Deze lijn richt zich dus meer op de wijk/gebiedsgerichte aanpak.

2) Isoleren 1 miljoen huurwoningen door verhuurders

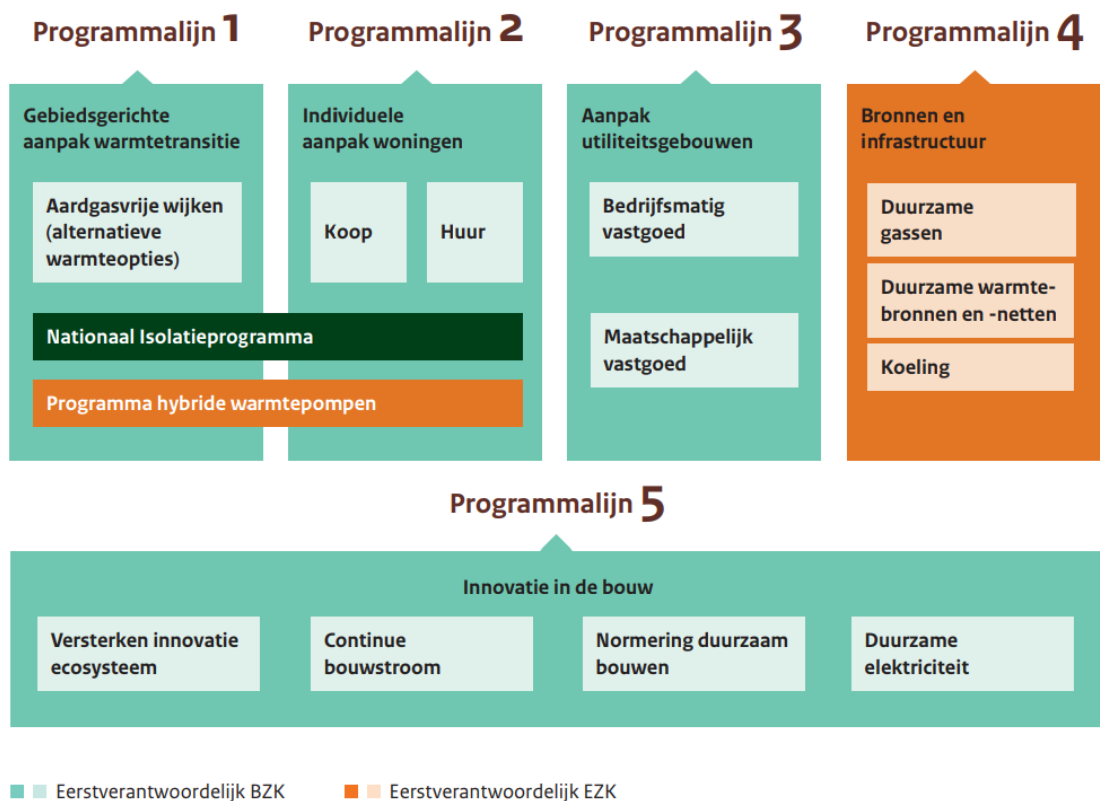
Binnen deze lijn wordt toegewerkt naar het isoleren van de huurwoningen naar de (nieuwe) isolatiestandaard (700.000 sociaal, 300.000 privaat). Dit zal dus zowel met woningcorporaties, via afspraken met Aedes, als met private verhuurders georganiseerd moeten worden. Uiteindelijk in 2030 moeten alle slecht geïsoleerde woningen verbeterd zijn. Via normeringen en financiële prikkels (o.a. Subsidieregeling Verduurzaming en Onderhoud Huurwoningen (SVOH) voor particulieren) moet dit bereikt worden.

3) Versneld isoleren van 750.000 koopwoningen op eigen initiatief van eigenaars-bewoners

Streven is het versnellen van de isolatie van ongeveer 750.000 koopwoningen op eigen initiatief (en via collectieve inkoopinitiatieven). Dit wordt met name gefaciliteerd door beschikbaarheid van financiering en subsidie, o.a. via de Investeringsubsidie Duurzame Energie (ISDE) en Subsidie Energiebesparing Eigen Huis (SEEH).

4) Energiebesparing met laagdrempelige maatregelen

De actielijn heeft een specifieke focus op energiebesparing bij kwetsbare groepen en/of woningen. Hiermee richt het zich ook op energiearmoede. Daarnaast blijft het algemene doel, het aanbod van laagdrempelige maatregelen via een brede maatschappelijke coalitie (woningcorporaties, gemeenten, energieloketten enz.).

In relatie tot het rijksbeleid zijn wij als regiogemeenten op de juiste weg. Voor de versnelling van de verduurzaming stimuleert het Rijk de zogenaamde Contingentenaanpak. Waarbij gelijksoortige woningen 'seriematig' worden aangepakt, door de bundeling van vraag en aanbod (keten). Het Rijk zet met een ondersteuningsprogramma hier nadrukkelijk op in. Met het Energiedienstenbedrijf hebben de gemeenten hiertoe een uiterst geschikt middel in handen. Het EDB wordt zelfs benoemd in het Nationaal Isolatieprogramma als koploper voor deze aanpak.

Vraag 1. Hoe sluit het instrument van ketensamenwerking/EDB aan bij de actuele visie en ambities in de Transitievisies warmte van de gemeenten en het rijksbeleid? En hoe kan het deze ambities versterken?

Hoe kan de regionale ketensamenwerking de ambities in de TVW en het rijksbeleid versterken?

Alle gemeenten hebben in 2021 een lokale transitievisie warmte (TVW) opgesteld. In de TVW staat beschreven wat de alternatieve warmtebronnen zijn per wijk/buurt, met uitzondering van biomassaverbranding, en een prioritering in tijd. Op basis van de TVW (en andere relevante kaders) hebben gemeenten de kans om hun prioriteiten voor 2023 e.v. te bepalen. Het uitgangspunt van het Energiedienstenbedrijf (EDB) is altijd geweest om de lokale prioriteiten centraal te stellen. Het is vervolgens aan het EDB om een aanbod te ontwikkelen die wordt afgestemd op de vraag van de woningeigenaren.

In 2021 hebben gemeenten met het EDB en samen met het DuurzaamBouwloket en de lokale energie coöperatie prioriteiten gesteld op basis van inzicht. Dit jaar maken gemeenten de keuzes op basis van hun TVW. Medio 2022 is nog niet in iedere gemeente de samenwerking tussen EDB en gemeente (via lokale plannen) en de regionale/lokale ketensamenwerking van de grond gekomen. EDB is vooral actief in Hilversum en Huizen. Afgesproken om na de zomervakantie ook voor de andere gemeenten te komen tot afspraken tussen gemeenten en het EDB plus DuurzaamBouwloket en de energiecoöperatie.

In de gemeenten Blaricum, Hilversum, Huizen, Laren en Wijdmeren heeft het EDB een plek gekregen in de TVW bij de uitvoering in de rol van het optimaliseren van de ketensamenwerking en het organiseren van het aanbod (afgestemd op de vraag). Gemeente Hilversum ervaart dat de gebundelde dienstverleningsaanpak van het EDB 100% aansluit op 1 van de 7 pijlers uit hun warmtevisie. Het EDB bestond al ten tijde van opstellen van de TVW, dus dat is goed aangehaakt.

Ook in gemeente Huizen versterkt het aanbod van het EDB de lokale ambities uit de TVW.

Gemeenten Blaricum en Laren is nog zoekende naar wat het EDB kan betekenen voor de gemeenten en op welke manier dit toegevoegde waarde kan bieden voor inwoners. De samenwerking met het EDB is nu niet heel actief. De samenwerking is op dit moment meer met DUBO. Uit de evaluatie moet blijken in hoeverre doorverwijzing naar EDB gedaan wordt.

Gooise Meren geeft aan dat het EDB op dit moment nog weinig kan bieden voor de gemeente, omdat er nog niet gestart wordt met wijkaanpakken (uitvoering) maar enkel met verkenningen. Vanaf het moment dat de uitvoering (wijkgericht) van start gaat kan het EDB een rol spelen. Een mogelijke kans ligt er ook bij de aanpak voor VvE's.

Het belangrijkste probleem is op dit moment het vertrouwen in het EDB en in de commerciële bedrijven en organisatie achter het EDB. Daarnaast ziet de gemeente het EDB als sterk aanbodgericht terwijl ze juist vragergericht verlangen.

Gemeente Wijdmeren werkt momenteel niet actief samen met het EDB en ketenpartner DuBo-loket, wel met de energiecoöperatie. Ze ziet zeker een belangrijke rol voor het EDB bij de realisatie van haar ambities en het rijksbeleid.

Versterking van de ketensamenwerking is niet alleen een verantwoordelijkheid van het EDB maar ook van de gemeenten. Gemeenten hebben namelijk een financiële relatie met hun lokale energiecoöperatie en met het energieloket (Duurzaam Bouwloket). Via die lijn kan de gemeente voorwaarden stellen. Hoewel over de rol van de energiecoöperaties duidelijke afspraken zijn wordt

deze rol door sommige energiecoöperaties steeds opnieuw betwist. Dit creëert onduidelijkheid en ruis en gaat ten koste van de ketensamenwerking waardoor de inwoners minder goed geholpen worden. Via aanbesteding kunnen gemeenten eisen stellen aan het energieloket wat betreft afstemming en samenwerking met het EDB, bedrijven en de energiecoöperaties.

Wijze waarop EDB-bedrijvencoalitie heeft georganiseerd is heel goed (bedrijven hebben aparte entiteit met bemensing ingericht). Deze bedrijven komen uit de regio. Het feit dat bedrijven zich aansluiten en bereid zijn zich te committeren zegt veel over potentie ketensamenwerking. We zijn echt uniek in Nederland; wijze waarop EDB de aanbodzijde organiseert en samenwerkt met bedrijven in de regio waarbij ook de verbinding wordt gelegd met de vraagkant. Daar moeten we trots op zijn.

Samenwerking tussen gemeenten en het EDB het aanbod

EDB is in feite nog steeds een start-up. Daarom is het volgens Hilversum het samen aan de slag gaan een goede manier met al mooie resultaten. Het is een proces van aanpassen en tweaken om aanbod beter te laten aansluiten bij wens gemeenten. Daar moet de gemeente extra in blijven investeren, bijv. via een projectleider en communicatie om goed het aanbod en werkwijze onder aandacht te brengen. We leren, we passen aan en dat komt ook de ketensamenwerking ten goede.

EDB heeft voor de Hilversumse meent een aanbod ontwikkeld. De gemeente heeft het EDB ook gevraagd om voor heel Hilversum een aanbod te ontwikkelen. Het EDB heeft een businesscase ontwikkeld voor de gehele regio. Om te beginnen is met Hilversum een werksessie geweest waarin op basis van een digitale kanskaart voor energiemaatregelen per bouwperiode en per wijk de discussie is gevoerd welke wijken wanneer in aanmerking komen voor een gezamenlijke aanpak van gemeenten, energie coöperaties, Duurzaam Bouwloket en het EDB. Bij die keuze is getoetst aan de TVW en andere lokale argumenten. De uitvoering begin in oktober in de wijk het Rode Dorp en vervolgens worden vanaf januari iedere twee maand in een andere wijk gestart.

In gemeente Laren is er een bijeenkomst georganiseerd speciaal voor vooroorlogse woningen. Nog niet bekend of dit ook tot extra aanvragen bij het EDB hebben geleid. BEL is zoekende in de organisatie (met EDB) rondom wijkaanpakken/wijkoplossingen. Bijvanck is gekozen als verkenningsbuurt, met een warmtenet of all-electric. Als de verkenning in Bijvanck voldoende duidelijkheid biedt, wordt in deze buurt gestart met een WUP.

BEL vindt het mobiliseren van de vraagkant ook belangrijk. DUBO en energiecoöperatie hebben hierin een rol. De vraagkant ligt voor een deel ook bij gemeente in samenwerking met DUBO. Dit is iets wat minder terugkomt in werkplan van EDB.

Vanuit Gooise Meren bestaat er een spanning tussen de verkenning (van wat de ketensamenwerking in de basis is/moet zijn) versus de uitvoering in de jaren daarna. Dat vertaalt zich ook naar de opgave waar Gooise Meren voor staat versus wat het EDB te bieden heeft.

In de basis is er nog steeds overeenstemming met wat EDB of ketensamenwerking moet zijn. Dit ligt in de verkenning zoals in 2019 gedaan.

Op dit moment kan het EDB nog weinig bieden voor de gemeente, omdat er nog niet gestart wordt met wijkaanpakken (uitvoering) maar enkel met verkenningen. Vanaf het moment dat de uitvoering (wijkgericht) van start gaat kan het EDB een rol spelen.

De samenwerking tussen energiecoöperaties en EDB kan en moet beter. In bijvoorbeeld gemeente Huizen en Hilversum verloopt het goed en zijn duidelijke afspraken gemaakt over de rolverdeling. Het EDB financiert de energie coöperaties voor hun werkzaamheden. Niet met iedere energiecoöperaties verloopt de samenwerking goed. Soms zelfs uitermate moeizaam. Dit gaat ten koste van de

ketensamenwerking en dus ten koste van de advisering en ondersteuning van de inwoners in de regio Gooi en Vechtstreek. Alleen gemeenten kunnen dit bijsturen omdat zij met de coöperaties een financiële verhouding hebben.

Coöperaties zijn een onmisbare schakel als eerste contact met inwoners en hun te enthousiasmeren/stimuleren om hun woning te verduurzamen. Dat gebeurt via verschillende activiteiten: energiecoachgesprekken, straatgesprekken, collectieve inkoopacties e.d. Technische advisering wordt verzorgd door deskundige adviseurs van het Duurzaam Bouwloket.

De volgende factoren zijn van belang voor het EDB om in iedere gemeente in positie en met een goed aanbod te komen:

1. *Erkenning*

Partners erkennen hun rol en taak in de samenwerkingsketen en realiseren samen een 'one stop shop' aanpak voor de huiseigenaar in Gooi en Vechtstreek .

2. *Gezamenlijke planvorming*

Dit leidt tot een jaar planning op lokaal niveau en vormt de basis van het businessplan van het EDB. Financieel op eigen benen staan van het EDB is mede afhankelijk van de samenwerking op lokaal niveau. Op basis van de lokale prioriteiten en planning worden lokale project-/communicatieplannen opgesteld door de samenwerkingspartners (gemeente, EDB, DUBO-loket en energiecoöperatie) en uitgevoerd. Alle partners nemen deel aan de uitvoering en doen dat conform hun rol in de keten.

3. *Centrale rol DUBO loket*

De huiseigenaar heeft behoefte aan (en recht op) een gemeentelijk energieloket. In de Gooi en Vechtstreek is dat nu het Duurzaam Bouw loket. Daar krijgen de huiseigenaren de informatie die zij nodig hebben en worden bijvoorbeeld doorverwezen naar de EC voor energiecoachgesprekken, technische advisering, en ontvangen offertes voor enkelvoudige maatregelen of totaalaanbieders.

4. *Positionering van EDB om een aanbod te doen*

Positionering van alle partijen (loslaten belang). Waarbij partijen doen waar zij goed in zijn en zorgen voor afstemming en samenwerking ('schoenmaker blijft bij je leest').

Idealiter zou dat tot de situatie leiden waarin er een jaarlijks normale gang/proces ontstaat tussen gemeente en EDB (lokale prioriteit -> samenwerking betrokken partners -> aanbod). Daarbij is het van belang dat energiebesparing nog meer prioriteit krijgt bij de gemeente. En dat het te allen tijde gaat om een coproductie. Het besef dat iedereen het aanbod maakt. Het DUBO-loket zorgt voor het aanbod. Zij regelen met bedrijven alle enkelvoudige en gestapelde maatregelen. In feite is het EDB veel meer gericht op de totaal coalities die kunnen versnellen en opschalen. In de regio en partners leeft ten onrechte de idee dat het EDB zorgt voor HET aanbod. Het EDB verzorgt een specifiek aanbod en coördineert de keten zodat er voor iedere huiseigenaar een goed aanbod is zodat het marktfaal wordt opgelost. Dit kan het EDB niet alleen. Alle partners in de keten zijn hiervoor nodig.

Contingenten aanpak

Het Energiedienstenbedrijf wordt door het ministerie BZK gezien als een koploper van de zogenaamde contingentenaanpak. De regietafel van het Klimaatakkoord gebouwde omgeving heeft de zogenoemde 'contingentenaanpak' als ontwikkelopgave benoemd. Een aanpak waarmee de bouwvoorraad efficiënt kan worden verduurzaamd: verduurzamingsoplossingen die sneller en tegen lagere kosten kunnen worden uitgevoerd. De nadruk ligt hierbij op de reductie van de warmtevraag, zodat het gebouw (in de toekomst) effectief kan worden verwarmd vanuit een warmtenet of met een warmtepomp. Centraal staat de bundeling van de vraag tot specifieke clusters gebouwen waarop eenzelfde verduurzamingsoplossing steeds op dezelfde manier kan worden toegepast: contingenten.

De contingentenaanpak stimuleert de vraag en brengt vraag en aanbod bij elkaar. Gebouweigenaren krijgen de zekerheid dat de oplossing die zij kiezen optimaal is in hun specifieke situatie en prestatiecontracten garanderen dat zij waar krijgen voor hun geld. De aanpak stimuleert innovatie en specialisatie door bouw- en installatiebedrijven zekerheid te bieden dat investeringen in procesinnovaties en industrialisatie worden terugverdiend, omdat er een duidelijke en langjarige afzetmarkt is¹.

Welke prioriteiten stelt de gemeente voor 2023/ 24 en verder?

Hilversum

Qua prioriteiten zijn er in Hilversum 5-6 wijken aangewezen om pilot/model te vullen en aanbod te creëren. Plus de nadere uitwerking in Hilversumse Meent. Daarvoor zijn een aantal criteria gebruikt voor bepalen wijkvolgorde/prioriteit: waar zitten bepaalde typologieën, energiearmoede, beschermd gezicht en rondom initiatieven.

Voor na '24 nog geen wijkplanning. Neemt niet weg dat het loket wel open blijft voor heel Hilversum; indien iemand uit niet geprioriteerde wijken zich meldt ontvangt hij/zij dienstverlening.

Huizen

Uitvoeren warmtevisie via o.a. aanpak energiebesparing/woningisolatie/hybride warmtepompen. Doorzetten Huizersubsidie voor besparing, incl. de aankomende middelen voor NIP en energiearmoede. Daarnaast voor collectieve oplossingen: met Waternet haalbaarheidsstudie naar aquathermie, geothermie regionaal. Nader uitwerken collectieve warmte (middels update warmtevisie, eerder dan 5 jaar). Vraag of EDB een rol speelt bij deze prioriteiten is nog niet volledig helder. Via uitgewerkte PMC's wel een aanbod ('95 en VvE's). Mogelijke rol in NIP.

Wijdemeren

Vier verkenningbuurten zijn aangewezen. Binnen 5 jaar wordt er voor een wijk wijkuitvoeringsplan (WUP) opgesteld. Kan ook een aardgasvrij ready oplossing zijn, waar EDB ook aan kan bijdragen. EDB zou bijv. in Kortenhoef Zuid aan de slag kunnen (nieuwbouw); all-electric wijk, aanbod vanuit EDB. Komende jaren: Blijkpolder, EDB kan product aanbieden afhankelijk van de te kiezen warmteoplossing. Homogene bouw en relatief nieuw. Kortenhoef Noord en Loosdrecht t.z.t. misschien ook. Voor WM is het moment van inzet EDB, zo lijkt het nu, na nadere bepaling wijkwarmte oplossing.

Blaricum/ Laren

Gemeenten willen, naar voorbeeld van Huizen of Hilversum, wijkbijeenkomsten organiseren en EDB vragen om een passend aanbod te ontwikkelen.

Op dit moment heeft het EDB geen pakketten voor vooroorlogse woningen. In Laren zijn er wel al bijeenkomsten hebben georganiseerd, in hoeverre dit tot iets heeft geleid bij EDB (qua verzoeken) zouden we nog moeten achterhalen.

Wel is BEL zoekend in organisatie (met EDB) rondom wijkaanpakken/wijkoplossingen.

Bijvanck is gekozen als verkenningbuurt, met een warmtenet of all-electric. Als de verkenning in Bijvanck voldoende duidelijkheid biedt, wordt in deze buurt gestart met een WUP.

Gooise Meren

¹ <https://www.omgevingsweb.nl/wp-content/uploads/po-assets/394409.pdf> en <https://www.klimaatakkoord.nl/binaries/klimaatakkoord/documenten/publicaties/2022/02/18/van-den-kenken-naar-doen---verkenning-4/Eindrapport+verkenning+contingentenaanpak+-+31+januari+2022.pdf>

Voor wat betreft de prioriteiten van de gemeente geldt dat de komende jaren (voor 2026) hun focus ligt op Muiderberg en op 15 verkenningsswijken. Hierbij het nader onderzoeken van de haalbaarheid collectieve oplossingen en invullen van de warmteoptie en het proces voor de wijk. Daarnaast voor 2024 (Q4) één WUP voor Muiderberg. Een mogelijke kans ligt er ook bij de aanpak voor VvE's.

Samenvattend

Puntsgewijs antwoord op vraag 1. Hoe sluit het instrument van ketensamenwerking/EDB aan bij de actuele visie en ambities in de Transitievisies warmte van de gemeenten en het rijksbeleid? En hoe kan het deze ambities versterken?

- Het aanbod van het EDB versterkt de lokale ambities uit de TVW. In de gemeenten Blaricum, Hilversum, Huizen, Laren en Wijdmeren heeft het EDB een plek gekregen in de TVW bij de uitvoering in de rol van het optimaliseren van de ketensamenwerking en het organiseren van het aanbod (afgestemd op de vraag).
- De regietafel van het Klimaatakkoord gebouwde omgeving heeft de zogenoemde 'contingentenaanpak' als ontwikkelopgave benoemd. Het Energiedienstenbedrijf wordt door het ministerie BZK gezien als een koploper van de zogenaamde contingentenaanpak. Een aanpak waarmee de gebouwvoorraad efficiënt kan worden verduurzaamd: verduurzamingsoplossingen die sneller en tegen lagere kosten kunnen worden uitgevoerd.
- Het uitgangspunt van het Energiedienstenbedrijf (EDB) is om de lokale prioriteiten centraal te stellen. Het is vervolgens aan het EDB om een aanbod te ontwikkelen die wordt afgestemd op de vraag van gemeenten en die van de woningeigenaren. Het EDB verzorgt een specifiek aanbod en coördineert (samen met de gemeenten) de keten zodat er voor iedere huiseigenaar een goed aanbod is zodat het marktfalen wordt opgelost. Dit kan het EDB niet alleen. Alle partners in de keten zijn hiervoor nodig. Het specifieke aanbod per woningtype (leeftijd) als productmarktcombinatie is modulair zodat die afgestemd kan worden op de vraag van de individuele woningeigenaar. Het DuBo-loket regelt met bedrijven alle enkelvoudige en gestapelde maatregelen.
- Alleen gemeenten Hilversum en Huizen hebben voor 2022 lokale prioriteiten gesteld en geven hier samen met het EDB, DuBo-loket en energiecoöperaties uitvoering aan. Ideeën over inzet EDB verschilt per gemeente.
- Van belang dat iedere gemeente jaarlijks prioriteiten stelt en samen met het EDB, DuBo-loket en de lokale energiecoöperatie de activiteiten bespreekt. Dit leidt tot een jaar planning op lokaal niveau en vormt de basis van het businessplan van het EDB. Financieel op eigen benen staan van het EDB is mede afhankelijk van de samenwerking op lokaal niveau.
- Alle partners nemen deel aan de uitvoering en doen dat conform hun rol in de keten.
 - Centrale rol energieloket (DUBO loket) De huiseigenaar heeft behoefte aan (en recht op) een gemeentelijk energieloket. Daar krijgen zij de informatie die zij nodig hebben en worden bijvoorbeeld doorverwezen naar de EC voor energiecoachgesprekken, technische advisering, en ontvangen offertes voor enkelvoudige maatregelen of totaalaanbieders.
 - Positionering van EDB om een aanbod te doen
- Positionering van alle partijen (loslaten belang). Waarbij partijen doen waar zij goed in zijn en zorgen voor afstemming en samenwerking ('schoenmaker blijft bij je leest'). Versterking van de ketensamenwerking is niet alleen een verantwoordelijkheid van het EDB maar ook van de gemeenten. De samenwerking en organisatie met en tussen de bedrijven verloopt goed. De samenwerking en de rolverdeling tussen EDB, energieloket (DuBo) en de lokale energiecoöperaties moet beter. Het zorgt voor conversielekken en gaat ten koste van de dienstverlening aan de inwoners. Dit vraagt om (opnieuw) duidelijk regionale afspraken. Gemeenten kunnen als opdrachtgever en subsidieverstrekker eisen stellen aan het energieloket en energiecoöperatie voor wat betreft hun onderlinge afstemming en samenwerking met het EDB.

- Het feit dat bedrijven (uit de regio) zich aansluiten en bereid zijn zich te committeren zegt veel over potentie ketensamenwerking. We zijn echt uniek in Nederland; wijze waarop EDB de aanbodzijde organiseert en samenwerkt met bedrijven in de regio waarbij ook de verbinding wordt gelegd met de vraagkant. Daar kunnen we trots op zijn.

Vraag 2. Hoe blijven gemeenten betrokken en sturing houden op de ketensamenwerking als de financiering van het EDB vervalt per 1/1/2024?

De huidige financiële relatie met het EDB en andere ketenpartners (energiecoöperaties, DuBo-loket) stelt de gemeenten en Regio in staat om te sturen op de aanpak, prioriteiten en besteding financiële middelen. De financiering van het EDB vervalt per 1/1/2024. Daarmee vervalt ook de rechtstreekse sturingsmogelijkheid. Op welke manier blijven gemeenten betrokken en sturing houden op de ketensamenwerking? Wat betreft de sturingsmogelijkheden, is de situatie zoals nu ideaal. Via de lokale prioriteitsstelling en uitvoeringsplannen.

Meeste gemeenten hebben per 1/1/2024 geen behoefte aan sterke sturing en controle, maar meer samenwerking (bijv. Intentieovereenkomst of samenwerkingsovereenkomst). Gemeenten en EDB hebben elkaar namelijk hard nodig. Uiteindelijk zijn de gemeenten en EDB natuurlijk partner. Geen sturing nodig, gaat vanzelf. Gemeenten blijven regie houden op de werkzaamheden/prioritering via de lokale uitvoeringsplannen met het EDB. Het EDB zal niet eigenstandig wijkgericht aan de slag gaan in de gemeenten, wel als er concrete vragen zijn vanuit de inwoners. Er is in feite sprake van wederzijdse afhankelijkheid. Gemeenten hebben het EDB nodig voor de uitvoering van de TVW en het EDB hebben de gemeenten nodig om grootschalig in de wijk aan de slag te kunnen en hun verdienmodel te laten functioneren.

Gemeenten hebben wel sturing op andere partners in de keten: DuBo-loket en de lokale energiecoöperatie. Met beide partijen heeft de gemeente een financiële relatie als opdrachtgever. De ketensamenwerking verloopt nog niet optimaal. Vooral de samenwerking tussen energiecoöperaties en het DuBo-loket en tussen energiecoöperaties en het EDB. Alleen de gemeenten kan dit bij deze partijen als opdrachtgever afdwingen.

Verwachting is dat het Energiedienstenbedrijf per 1-1-2024 financieel op eigen benen kan staan. Gemeenten kunnen, gezien de grootte van de opgave, financieel betrokken blijven. Mogelijk kan via subsidieregelingen en/of opdrachten extra impuls gegeven worden. De coördinatie van de keten is ook deels een overheidstaak, maar in de regio kan daarvoor het EDB voor ingezet worden. Daar kan een vergoeding tegenover staan. Dit geldt ook voor het doen van bepaalde aanbiedingen.

Andere / aanvullende mogelijkheid voor het verkrijgen van invloed is deelname aan het stichtingsbestuur van het Energiedienstenbedrijf of via bijvoorbeeld zitting nemen in een raad van toezicht (bestaat nu nog niet). Het EDB ziet graag een bestuurder toetreden tot het bestuur van EDB.

Vraag 3. Hoe sluit het EDB aan bij de vraag en behoefte vanuit inwoners en wat is hierin eventueel aanvullend nodig?

Sluit het aanbod van uit de ketensamenwerking (DuBo-loket, energiecoöperaties, EDB en bedrijven) aan bij de vraag en behoefte van de inwoners? Wat is hierin eventueel aanvullend nodig?

Om enigszins antwoord te kunnen geven op deze vraag zijn enquête vragen gemaakt voor inwoners van gemeenten Huizen en Hilversum. Deze gemeenten zijn namelijk samen met het EDB en andere ketenpartners actief geweest in de wijk.

De enquête voor inwoners van de Hilversumse Meent wordt later door het projectteam verzonden dan gepland. De uitkomsten hiervan kunnen daarom helaas niet meer worden verwerkt in deze notitie. Inwoners uit het Vierde Kwadrant in Huizen hebben de online enquête in totaal 36 keer is ingevuld. In totaal hebben ca. 200 inwoners die deel hebben genomen aan een informatieavond op 7 juni 2022 gymzaal Ellertsveld in Huizen de enquête digitaal toegezonden gekregen. Tijdens deze informatieavond heeft de gemeente een toelichting gegeven op hun transitievisie warmte en hebben het Duurzaam Bouw-loket en Klimaatmissie hun diensten gepresenteerd. Onderstaand zijn de resultaten van de enquête opgenomen. Op basis van de 36 reacties kan de vraag of het aanbod aansluit bij de vraag/behoefte van inwoners niet worden beantwoord. Het aantal reacties is namelijk maar 0,002% van het aantal huishoudens in Huizen. Tevens de vraag of inwoners op basis van een informatieavond wel een goed oordeel kunnen geven.

Het aanbod voor inwoners is via het DUBO-loket bereikbaar. Zij regelen met bedrijven alle enkelvoudige en gestapelde maatregelen. Het EDB verzorgt een specifiek aanbod en coördineert de keten zodat er voor iedere huiseigenaar een goed aanbod is zodat het marktfalen wordt opgelost. Het specifieke aanbod per woningtype (leeftijd) als productmarktcombinatie is modulair zodat die afgestemd kan worden op de vraag van de individuele woningeigenaar. In de Hilversumse Meent wordt hier nu in de praktijk ervaring mee opgedaan. Verbeterpunten worden toegepast in vervolg projecten.

Streven is om zo veel mogelijk activiteiten in de toekomst standaard te evalueren zodat er meer inzicht komt in de klanttevredenheid. Hierover kunnen jaarlijks lokaal afspraken gemaakt worden bij het opstellen van het uitvoeringsplan. Door de klanttevredenheid regelmatig te meten ontstaat er meer inzicht en kan de dienstverlening worden verbeterd. Dan kan ook de vraag hoe het EDB aansluit bij de vraag en behoefte vanuit inwoners worden beantwoord. Op dit moment is, door gebrek aan gegevens, de vraag niet te beantwoorden.

Bijlagen

Bijlage 1: Gesprekverslagen

BEL-gemeenten. Klaas Jan Mauritz, Bart van Manen, Simon Miske. 4 juli 11.00-12.30

(1-2-3) Hoe EDB nu acteert/functioneert in samenwerking met BEL is niet heel actief. Niet gevoel dat er sterke samenwerking is met EDB. Zoekende naar wat het EDB nu kan betekenen voor Blaricum en Laren. Enkele sessies met EDB, DUBO en gemeenten. De samenwerking is op dit moment meer met DUBO.

Wat lastig is, is de opbouw/kern van aanbod EDB. In basis werk het EDB via PMC/aanbod. Daarbij is de vraag of dit aansluit op wat in Blaricum of Laren speelt. En op welke manier dit toegevoegde waarde kan bieden voor inwoners.

Er loopt wel een traject met DUBO; evaluatie volgt. Daaruit kan ook opgemaakt worden in hoeverre doorverwijzing naar EDB gedaan wordt.

Op welke manier kan gemeente bijdragen aan die samenwerking/bijdrage vanuit EDB?

-> gemeente kan meer (naar voorbeeld van Huizen of Hilversum) bijeenkomsten en pakketten met EDB opzetten.

Op dit moment heeft het EDB geen pakketten voor vooroorlogse woningen. In Laren zijn er wel al bijeenkomsten hebben georganiseerd, in hoeverre dit tot iets heeft geleid bij EDB (qua verzoeken) zouden we nog moeten achterhalen.

Wel is BEL zoekend in organisatie (met EDB) rondom wijkaanpakken/wijkoplossingen.

Bijvanck is gekozen als verkenningsbuurt, met een warmtenet of all-electric. Als de verkenning in Bijvanck voldoende duidelijkheid biedt, wordt in deze buurt gestart met een WUP.

Wat bijv. beter in werkplan is dat daarin beter uitgewerkt had moeten worden; hoe mobiliseer je vraagkant?

DUBO en coöperaties kunnen deel invullen (basispakket), maar voldoet niet volledig.

Ook richting EDB; op welke manier kan vraagkant dan beste gemobiliseerd worden?

Vraagkant ligt voor een deel ook bij gemeente, in samenwerking met DUBO. Dit is iets wat minder terugkomt in werkplan van EDB. Een vraag daarbij en onderwerp voor discussie: Welke maatregelen aan vraagkant hebben effect?

Belangrijk aandachtspunt is dat nu de lessons-learned worden opgehaald. Dan kan de doorontwikkeling ook plaatsvinden.

(4)

Vraag of wegvallen financiële relatie een probleem is. Als zij bestaansrecht willen hebben, moeten zij zelf ook acteren. Beeld bij EDB is helder hoe e.e.a. georganiseerd zou moeten worden. Sluit inziens Klaas wel aan op wat wens/invulling gemeente en bestuurders is. Moet je dan heel sterk sturing houden op dit moment? Gemeenten en EDB hebben elkaar namelijk hard nodig.

(5)

Steeds meer kennis over wat behoefte is van inwoners, blijft heel specifiek per inwoner en per gebied. Maar vraag is, die voor BEL helder moet worden, hoe kan een aanbod van EDB hierop aansluiten.

Gemeente Gooise Meren. Karin van Schuppen, Heidi van Otten, Bart van Manen, Simon Miske.

Algemeen: titel van bijlage (documenten ter voorbereiding) is niet de juiste. Het betreft geen evaluatie van het EDB, maar blik op de ketensamenwerking op basis van opdracht PFHO. Dat betekent ook voor een groot deel vooruitkijken (ook na 1-1-2024) o.b.v. de vragen in het memo/bijlage.

Vanuit Gooise Meren bestaat er een spanning tussen de verkenning (van wat de ketensamenwerking in de basis is/moet zijn) versus de uitvoering in de jaren daarna. Dat vertaalt zich ook naar de opgave waar Gooise Meren voor staat versus wat het EDB te bieden heeft.

In de basis is er nog steeds overeenstemming met wat EDB of ketensamenwerking moet zijn. Dit ligt in de verkenning zoals in 2019 gedaan. Constatie is wel dat dit op dit moment niet werkt voor Gooise Meren.

Het uitgangspunt vanuit Gooise Meren voor verduurzaming van gebouwde omgeving is 'van onder op', m.a.w. vanuit de inwoners, en vanuit de vraagkant.

Op dit moment kan het EDB nog weinig bieden voor de gemeente, omdat er nog niet gestart wordt met wijkaanpakken (uitvoering) maar enkel met verkenningen. Vanaf het moment dat de uitvoering (wijkgericht) van start gaat kan het EDB een rol spelen. Een mogelijke kans ligt er ook bij de aanpak voor VvE's.

Het belangrijkste probleem is op dit moment het vertrouwen in het EDB. De gemeente ziet het EDB als sterk aanbodgericht terwijl ze juist vraaggericht verlangen. Anderzijds is er onvoldoende vertrouwen in de commerciële bedrijven en organisatie achter het EDB.

Voor wat betreft de prioriteiten van de gemeente geldt dat de komende jaren (voor 2026) hun focus ligt op Muiderberg en op 15 verkenningswijken. Hierbij het nader onderzoeken van de haalbaarheid collectieve oplossingen en invullen van de warmteoptie en het proces voor de wijk. Daarnaast voor 2024 (Q4) 1 wijkuitvoeringsplan opstellen; Muiderberg.

De vraag over de sturingsmogelijkheden is moeilijk te beantwoorden. Dat is afhankelijk van het succes van het EDB en de invulling voor Gooise Meren. Volgens de gemeenten werken de huidige sturingsmogelijkheden in ieder geval niet.

Gemeente Hilversum Paul van der Pol, Simon Miske en Bart van Manen. 13 juli 2022

Algemeen: Blij met open en constructieve manier waarop Herman werkt. Wijze waarop EDB-bedrijvencoalitie heeft georganiseerd is heel goed (bedrijven hebben aparte entiteit met bemensing ingericht). We zijn echt uniek in Nederland; wijze waarop EDB als spil in vraag en aanbod kant een rol speelt. Daar moeten we trots op zijn.

1) De aansluiting is 100%, de gebundelde/dienstverleningsaanpak is 1 van de 7 pijlers in warmtevisie van de gemeente Hilversum. EDB bestond ten tijde van TVW-proces en is dus goed aangehaakt.

2) EDB is in feite nog steeds een start-up. Daarom is het samen aan de slag gaan een fijne manier met al mooie resultaten. Het is een proces van aanpassen en tweaken om aanbod beter te laten aansluiten bij wens gemeenten. Daar moet de gemeente extra in blijven investeren. EDB ook gevraagd om voor heel Hilversum een aanbod neer te leggen. Rode Dorp is de start.

Gemeenten moet nog veel uren investeren, bijv. via projectleider, communicatie, om goed aanbod en werkwijze onder aandacht te brengen.

T.a.v. de ketensamenwerking gaat het met vallen en opstaan. In de Meent in eerste instantie niet gelukt om integraal/totaal aanbod te doen (klassiek hoofdaannemer met onderaannemers), inmiddels is dat wel opgetuigd. We leren, we passen aan en dat komt ketensamenwerking ten goede. Het feit dat bedrijven zich aansluiten en bereid zijn zich te committeren zegt veel over potentie ketensamenwerking.

M.b.t. de samenwerking tussen energiecoöperaties en EDB is het lastig te zeggen hoe dit loopt. Coöperaties zijn een onmisbare schakel als eerste contact/enthousiasmeren, technisch advies minder een rol. M.a.w. de vraagkant. In ketensamenwerking moeten zij dus een rol hebben, maar zij zijn niet

de verbindende schakel in de keten. Dat is niet de opdracht. Dat is de opdracht voor EDB: zij moeten een op maat gemaakt aanbod doen en in een keer kunnen uitvoeren.

Regiobreed vraagt dit om sterkere sturing vanuit de gemeenten.

3) Qua prioriteiten zijn er in Hilversum 5/6 wijken aangewezen om pilot/model te vullen en aanbod te creëren. Plus de nadere uitwerking in Hilversumse Meent.

Daarvoor zijn een aantal criteria gebruikt voor bepalen wijkvolgorde/prioriteit: Waar zitten bepaalde typologieën, energiearmoede, beschermd gezicht en rondom initiatieven.

Voor na '24 nog geen wijkplanning. Neemt niet weg dat het loket wel openblijft voor heel Hilversum; indien iemand uit niet geprioriteerde wijken zich meldt ontvangt hij/zij dienstverlening.

4) Als gemeenten blijf je regie voeren op de warmtevisie. Communicatie, planning, programma blijf je altijd als gemeente in the lead. Daar zit altijd een sturingsmechanisme.

Belangrijke vraag is wat wil je met de sturing? Moet het EDB doen wat je als gemeente wil, of is het een partner in warmtevisie? Gevoel dat EDB meer zoekt naar partnerschap.

Wat nou als EDB straks zo ver is dat het een aanbod kan doen en grote successen kan halen door zelf de wijken in te gaan. Dat zou toch perfect zijn; de markt is dan volwassen genoeg is. In de basis maakt mij niet uit wie het doet.

5) Lastig te zeggen wat aanbod voor inwoners precies moet zijn en hoe dat aansluit. De ontwikkelingen gaan zo snel en de opgave is zo groot. We zullen wel moeten. Markt voor woningverbetering die is komende 4 jaar volwassen.

Gemeente Huizen, Eelco Weijland, Bart van Manen, Simon Miske. 27 juni 2022.

Algemene vraag: Hebben we gedeeld beeld van ketensamenwerking?

De organisatie van de ketensamenwerking op klantniveau is het doel, de organisatie van de 'one-stop-shop' is rol/functie EDB. Daarnaast is de gebundelde dienstverlening een tweede tak van EDB; aanbod/PMC's.

(1) Belangrijke vraag is of het EDB een plek heeft in de TVW's van alle gemeenten. Op dit moment lijkt dat niet overal het geval. In Huizen wel. Als dit niet zo is biedt dit een wankel basis voor doorontwikkeling en gebruik van het aanbod.

Met betrekking tot het Rijksbeleid zijn er twee sporen; de wijk en woningtype (contingenten aanpak). Gemeenten en EDB kunnen op deze beide sporten inzetten.

Voor Huizen heeft het EDB zeker een rol. De invulling daarvan zit met name in een aanbodgericht bedrijf (zie ook vraag 2).

Belangrijke constatering is dat op inhoud (via TVW) de gemeenten hun visie/beleid hebben gemaakt (of gewijzigd), terwijl het EDB gaat nog uit van eerdere afspraken/doel (4.000 woningen per jaar verduurzamen tot 2050). Daarin zit een discrepantie.

(2) Misschien zou het EDB in haar aanbod meer focus moeten aanbrengen en hierin verder professionaliseren en excelleren en daarna verder verbreden. Bijvoorbeeld eerst de focus op aanbod jaren '70 en '95 en VvE's.

Zoals hierboven ook beschreven: het EDB als aanbod gericht bedrijf en meer loslaten van ketensamenwerking. Hierbij ligt de verantwoordelijkheid uiteindelijk toch meer bij de gemeente. Valt op dat ketensamenwerking nog onvoldoende van de grond komt (weinig contact EDB-DUBO, EDB-HuizenDuurzaam). Zij laten ook veel aan gemeenten. Vanuit Huizen twijfel of de ketensamenwerking

uberhaupt van de grond komt, zowel twijfels over klantreis als keten. Tegelijkertijd: Geef EDB wel de kans om zich te bewijzen!

Algemeen beeld: EDB lijkt niet altijd alle kennis paraat te hebben. Bijv. over alternatieve opties/warmteoplossingen, visie van gemeente enz. Dit komt naar voren in de bijeenkomsten van gemeente Huizen.

(3) Wat betreft de prioriteiten Huizen:

Uitvoeren warmtevisie via o.a. aanpak energiebesparing/woningisolatie/hybride warmtepompen. Doorzetten Huizersubsidie voor besparing, incl. de aankomende middelen voor NIP en energiearmoede. Daarnaast voor collectieve oplossingen: met Waternet haalbaarheidsstudie naar aquathermie, geothermie regionaal. Nader uitwerken collectieve warmte (middels update warmtevisie, eerder dan 5 jaar).

Vraag of EDB een rol speelt bij deze prioriteiten is nog niet volledig helder. Via uitgewerkte PMC's wel een aanbod ('95 en VvE's). Mogelijke rol in NIP.

(4) Bestaat EDB nog als er geen aanvullende financiering volgt? Indien EDB als aanbod partij zich profileert, dan blijft financiering bestaan voor wat Huizen betreft. Op afname basis, op goedlopende/specialistische producten. Indien eigen financiering: lokale uitvoeringsplannen een goed middel. Wel goed nadenken over wat dan aangeboden wordt.

(5) Op dit moment nog vroeg, net na bewonersbijeenkomst, om inwoners (opnieuw) te vragen naar ervaring. Uitgangspunt is wel dat het vragen gericht op aanbod zijn; wat vindt u van de avond, wat heeft u gemist, hoe heeft u verschillende aanbod ervaren? EDB zou in de basis dit wel zelf kunnen doen: "In opdracht van gemeente...". Afspraak: opzet Hilversum delen met Eelco.

Gemeente Wijdemeren 4 juli 2022. Ties Corten, Simon Miske, Bart van Manen. 9.00-10.45.

(1) Concept EDB/beeld van EDB: regionaal samenbrengen van marktpartijen, iets ontwikkelen wat markt nog niet heeft. Aanbieding voor woningeigenaren die er nog niet is, met een garantie.

Uitrol in bijv. De Meent en voor jaren '95, positief. Nu de tijd om zich te bewijzen en hoe dit ingezet kan worden bij andere gemeenten.

Voor WM is het moment van inzet EDB, zo lijkt het nu, na nadere bepaling wijkwarmte oplossing.

Plan in verkenning, vanuit ketensamenwerking, 4000 woningen per jaar verduurzamen. Daaraan vasthouden gaat geen positieve evaluatie opleveren. Deze grote opgave kun je niet bij alleen EDB neerleggen.

Ook ketensamenwerking is EDB moeilijk te positioneren. Kan EDB niet alleen. Geen zeggenschap over andere partijen en mogelijkheid om hen te vertellen 'zo moet het'.

Beeld: energiecoöperatie voert een energiecoach gesprek, of info bij energieloket, totaal aanbod bij EDB. Maar zo simpel lijkt het niet te zijn. En misschien niet te realiseren om de woningeigenaar door de hele keten te krijgen op deze manier. Het zou zonde zijn als het EDB daarop alleen wordt afgerekend. Omdat het wel een plek heeft in het totaal van de energietransitie.

Op het moment dat het EDB zich bewijst, vb. 20k voor woningen in de Meent energieneutraal, dan wordt mogelijk ook de energiecoöperatie enthousiast.

Rol gemeente: EDB ook de kans bieden om het aanbod aan inwoners te bieden. Bijv. Op bewonersbijeenkomsten.

Idee voor ketensamenwerking: bovenstaande beschrijft met name aanbodkant, de vraagkant is lastiger. Versimpeling van keten (vraagkant), energieloket 'er tussen uit', coöperatie als vraag stimulators en EDB aanbod kant. DuBo staat soms te ver weg, energiecoöperatie is dichterbij en heeft

lokaal een groter bereik (direct naar inwoners toe). DuurzaamBouwloket wordt tot nu toe in WM amper benut.

(3) 4 verkenningbuurten, binnen 5 jaar in ieder geval met een wijk naar WUP.

Kan ook een aardgasvrij ready oplossing zijn, waar EDB ook aan kan bijdragen. EDB zou bijv. in Kortenhoef Zuid aan de slag kunnen (nieuwbouw); All-electric wijk, aanbod vanuit EDB.
Komende jaren: Blijkpolder, EDB kan product aanbieden afhankelijk van de te kiezen warmteoplossing. Homogene bouw en relatief nieuw.
Kortenhoef Noord en Loosdrecht t.z.t. misschien ook.

(4) Idee is dat je een semi onafhankelijke marktpartij ontwikkeld die inspringt op kansen die er liggen, of vraag die gemeente heeft. Via die weg spelen zij dan een rol in wijkuitvoering. Vertrouwen dat EDB ook het aanbod heeft/kan ontwikkelen.

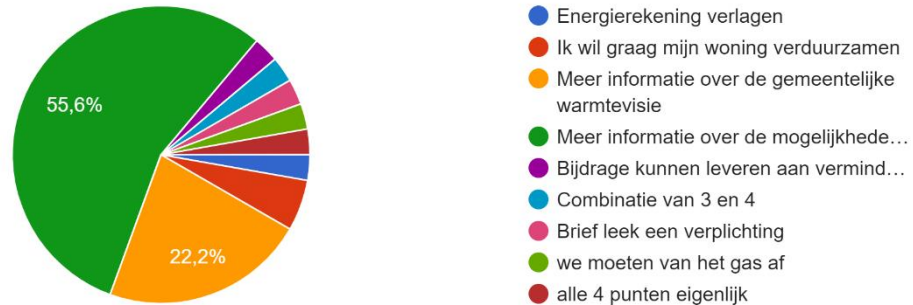
Sturing via lokale beleid/plannen. Vraaggericht vanuit gemeente sturen. Minder sturing en controle, maar meer samenwerking (bijv. Intentieovereenkomst of samenwerkingsovereenkomst)

(5) Lastig, we zijn eerder begonnen met aanbod creëren, dan dat gemeente wist hoe de plannen eruit zouden zien. Met de transitievisie warmte hebben we meer duidelijkheid en komende jaren werken we toe aan een warmteoplossing om wijken van het gas af halen, het EDB kan dan een aanbod doen.

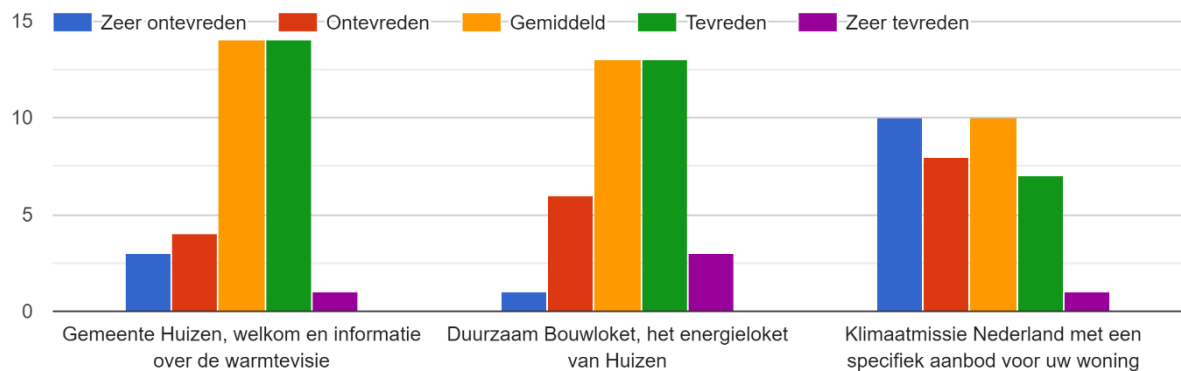
Bijlage 2: Uitkomst enquête Huizen (N=36)

Vraag 1 Wat was voor de belangrijkste reden om u aan te melden voor de informatieavond?

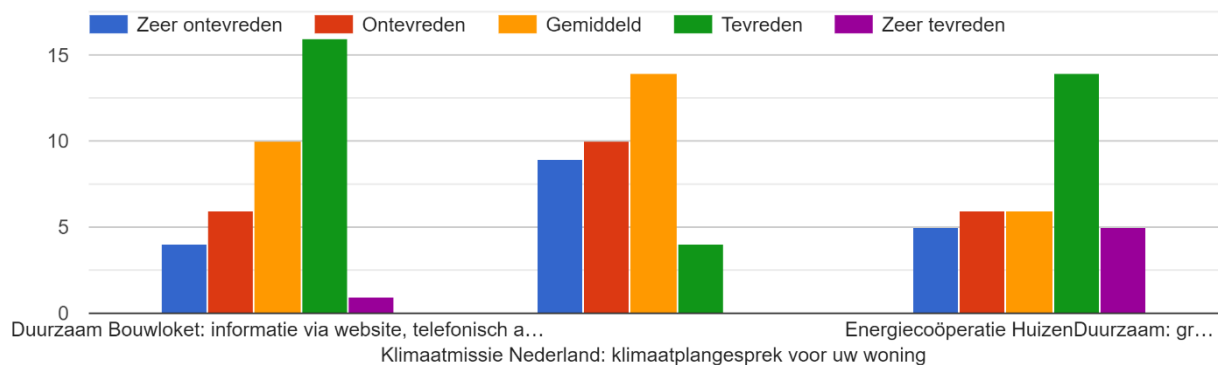
36 antwoorden

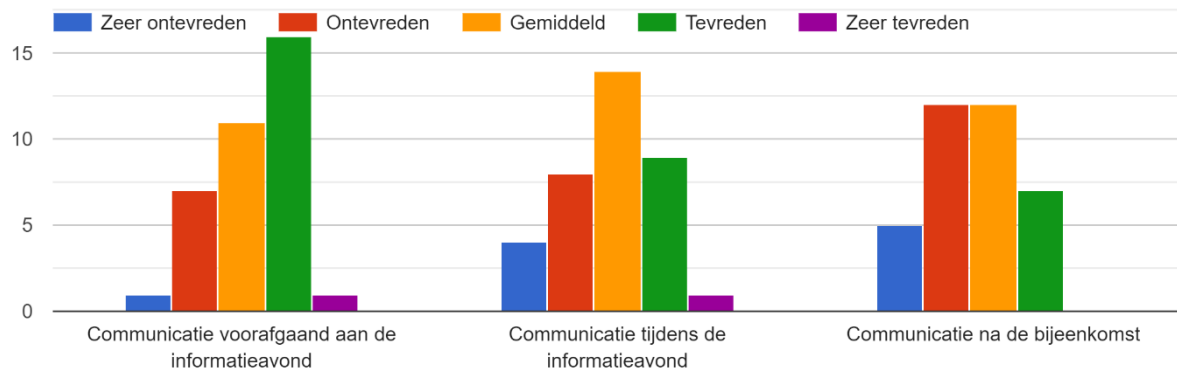
Vraag 2 Hoe tevreden bent u over de presentaties van de volgende onderdelen?

Vraag 3 Hoe tevreden bent u over wat de partijen u als woningeigenaar kunnen bieden?

Vraag 4 Hoe tevreden bent u over de communicatie rondom de informatieavond?

Vraag 5

Wilt u iets toevoegen aan één of meerdere van de bovenstaande antwoorden?

- Ik heb de presentaties niet ontvangen.
- veel te commerciële opbouw en maar 1 keuze :-)
- verhaal van klimaat emissie klonk teveel van ..wij van wc eend verkopen wc eend
- Informatie is ondanks de toezegging van snel delen met de aanwezigen erg laat gedeeld (moest hier meermalen om vragen)
- Het vierde kwadrant moet all electric worden dan wordt er vergelijkingen gemaakt met een hybride warmte pomp. Aan een hybride warmte hebben we in het vierde kwadrant niets want die heeft een gasaansluiting nodig. Er worden tabellen gepresenteerd die voornamelijk gebaseerd zijn op aannames en vergelijkingen gemaakt met een hybride warmtepomp die all electric niet toepasbaar is. Mijn indruk is dat ze gebruikt worden als bangmakerij zo van kijk eens als je niets doet.
- Het bleek allemaal erg duur te zijn. Een bedrag van meer dan €30000 investeren, daar werd erg luchtig over gedaan. Dat heb ik echt niet voor handen. Ook het feit dat een warmtepomp veel energie gebruikt werd mij die avond duidelijk. Dat kon je dan compenseren met zonnepanelen. In de winter heb je daar niet veel aan juist als veel de warmtepomp gebruikt. Slecht verhaal.
- Ik kan me weinig details meer herinneren, alleen het algemene gevoel achteraf dat er mogelijkheden zijn.
- Het was preken voor eigen parochie van klimaat
- Slecht antwoord op kritische vragen: financiële onderbouwing, geboden alternatieven en tunnelvisie
- Alleen info dat het ruim 30.000 euro gaat kosten daar schiet niemand iets mee op. Wat gaat de Gemeente Huizen voor ons doen!
- Puur commercieel , de gemeente onwaardig.
- ondanks de vragen is het totaal niet duidelijk per welke datum deze wijk geheel van het gas afgesloten wordt. Hybride heeft geen zin. Wethouder zei alleen maar dat tot 2030 er gas blijft, maar op de vraag of dan de knop uit gaat werd geen antwoord op gegeven. Gemiste kans.....

- Op de avond zelf werd één casus uitgewerkt. Echter in deze casus wordt uitgegaan van de situatie dat je en de warmtepomp aanschaft en zonnepanelen. De meeste bezoekers hebben al zonnepanelen (waaronder ik zelf). Aan de beschreven casus en rekenvoorbeelden heb ik dus niets aan gehad. Liever had ik gezien, dan er alleen de casus was gebruikt voor alleen warmtepomp.
- een deel van de wijk had geen uitnodiging ontvangen.
- Ik vond het verhaal van Klimaatmissie iets te makkelijk, er zijn meer mogelijkheden voor het verduurzamen van je huis dan een lage temperatuur warmtepomp.
- Advies in één richting, niet in meerdere keuzes. 2. Vreemd het verhaal dat er in een deel van Huizen wel een alternatief gas zal kunnen gaan krijgen. 3. Er is geen antwoord gegeven op de vraag of het electriciteitsnet al die all-electric woningen en auto's wel aan kan. 4. Er wordt verwacht dat er veel wordt geïnvesteerd. het is maar de vraag of iedereen het kan betalen.
- De presentaties tijdens de avond waren onleesbaar op het scherm, te veel informatie op de slides, te lang en soms veel te technisch. Te weinig focus op elementen die voor bewoners belangrijk zijn.
- Na afloop, vragenronde: Er werd ingegaan op specifieke situatie en vragen van personen, voor andere toehoorders niet relevant. Klimaatmissie kwam niet onafhankelijk over, koppeling naar bedrijven vond ik een beetje vreemd. Dacht dat ze neutraal waren.
- Ik miste de mogelijkheid van alleen de hybride warmtepomp.
- er is voor mijn woning niet veel méér mogelijk.

Vraag 6

Bent u van plan gebruik te maken van de diensten van Duurzaam Bouwloket?

Ja	: 11 %
Nee	: 19%
Misschien	: 31%
Anders:	: 39%

Vraag 7

Bent u van plan gebruik te maken van de diensten van Klimaatmissie Nederland?

Ja	: 8 %
Nee	: 25%
Misschien	: 17%
Anders:	: 50%

Vraag 8

Bent u van plan gebruik te maken van de diensten van energiecoöperatie HuizenDuurzaam?

Ja	: 11 %
Nee	: 17%
Misschien	: 28%
Anders:	: 44 %

Vraag 9

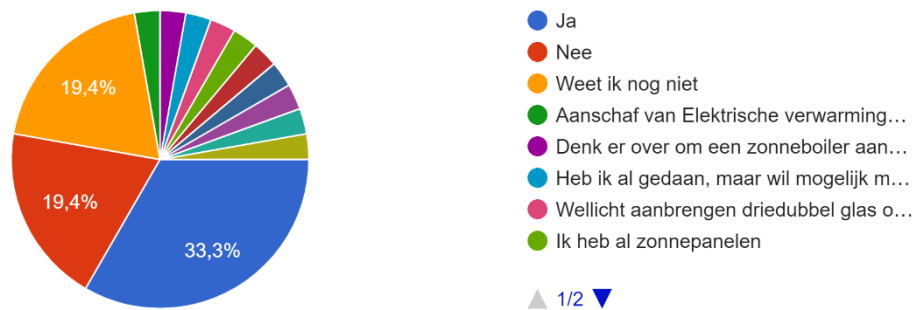
Wat is voor u de belangrijkste reden om gebruik te maken van een van de bovenstaande aanbiedingen?

- verduurzaming huis en daaropvolgend kosten binnen de perken houden mbt energie

- Ik wil onderzocht hebben wat voor mij de beste mogelijkheid is om van het gas af te komen.
- We moeten toch van het gas af. De vraag is evenwel hoe.
- Kennis, mogelijke subsidies
- Toegankelijk en onafhankelijk
- Gratis en onafhankelijke partijen.
- extra informatie
- Omdat ik mijn huis wil verduurzamen.
- Niet. Was gewoon geïnteresseerd.
- Mijn huis verduurzamen.
- Haalbaarheid
- onpartijdig, geen commerciële achtergrond

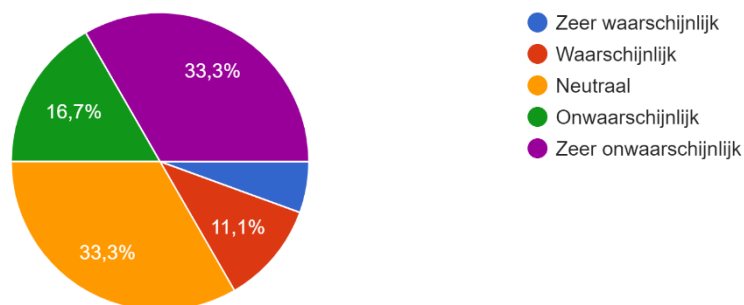
Vraag 10 Bent u van plan om dit jaar andere stappen te nemen om uw woning te verduurzamen, zoals het aanschaffen van zonnepanelen, (hybride) warmtepomp of andere maatregelen?

36 antwoorden

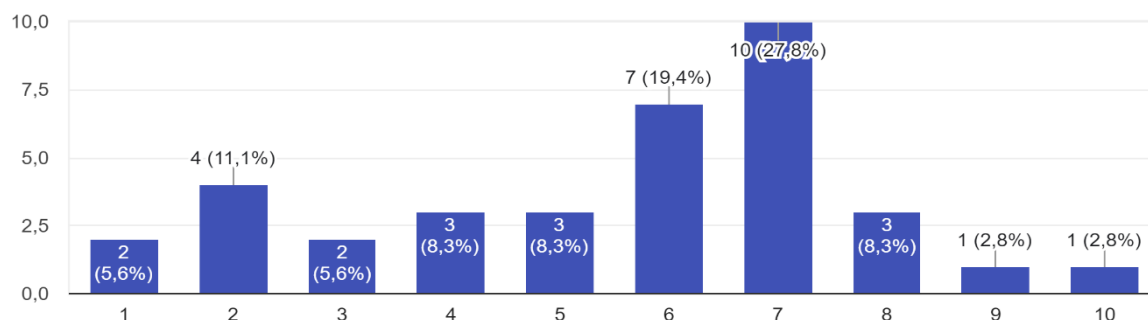
Vraag 11 Hoe waarschijnlijk is het dat u de aanbiedingen van Duurzaam Bouwloket, Klimaatmissie Nederland en/of de energiecoöperatie HuizenDuurzaam aan een buurtbewoner aanbeveelt?

36 antwoorden

Vraag 12 Welk rapportcijfer geeft u de informatiebijeenkomst van 7 juni jl.?

36 antwoorden

Vraag 13

Heeft u nog andere aandachtspunten die ons wilt meegeven?

- Er zijn meer alternatieven dan een warmtepomp. Elektrische Ketel.
- Er zijn op dit moment teveel onzekerheden op het gebied van investeringen, terugverdientijd en energieprijzen om nu een beslissing te nemen.
- Garanties op stabiliteit van het gepresenteerde warmteplan en garanties van de netbeheerder dat het net de plannen aan kan (dus voldoende zwaar is uitgevoerd in de hele wijk). Dit geeft de bewoners zekerheid over de oplossing van het warmtevraagstuk in deze wijk. Nu is er allen maar weerstand i.v.m de hoge kosten (30-35k€ per woning), de lage subsidie (ca. 5k€) en de onduidelijkheid over de stabiliteit van het warmteplan. Resultaat: er gebeurt niets. Edoch dat is toch geen optie?
- Uit gesprekken na afloop kreeg ik de indruk dat niet alleen ik de verstrekte informatie weinig vertrouwenwekkend vond. Persoonlijk ben ik van mening dat het dogma 'Nederland van het gas af' uitermate dom is en ons duur zal komen te staan.
- Geef eerlijke informatie
- Objectieve bespreking van alternatieven met degelijke financiële onderbouwing
- Dit plan was alleen met lening. Plan zonder lening moet ook worden aangeboden!
- Houd hiermee op.
- nee hoor, goed en duidelijk bezig
- de papieren gemeentelijke visie voor deze wijk (gasloos) is totaal niet verduidelijkt waardoor het nog schimmiger geworden is
- Zoals eerder aangegeven. Indien je een brief stuurt over aanschaf warmtepompen / middelen van het gas af, laat dan een voorbeeld zien wat het daadwerkelijk kost en oplevert. En niet de zaak vertroebelen, door ook met zonnepanelen in de berekening te gooien (hierdoor heb je geen inzicht, wat je voordeel is qua energie, omdat opbrengst zonnepanelen erin zit)
- Enquete eerder versturen.
- Zonde dat de gemeente Huizen niet een goede informatie avond heeft georganiseerd met informatie bijvoorbeeld over verschillende opties van verduurzamen. Nu rekende klimaatmissie nederland voornamelijk met een totaalpakket van 30.000 - 35.000 terwijl je ook kunt beginnen met bijvoorbeeld betere isolatie en een warmtepomp of zonnepanelen en niet meteen nieuwe radiatoren en een ventilatiesysteem ter vervanging van de huidige ventilatieroosters.
- Dit was - wat ons betreft - een gemiste kans. Er was nl. belangstelling genoeg voor verduurzaming.
- Een (zie bovenstaand): Ik vond het verhaal van Klimaatmissie iets te makkelijk, er zijn meer mogelijkheden voor het verduurzamen van je huis dan een lage temperatuur warmtepomp. Twee: Ik vind het goed dat de gemeente Huizen verduurzaming stimuleert. Ik verwacht van de gemeente niet dat zij voor mij als particuliere woningeigenaar ook nog gaat betalen voor wat ik wil doen.
- Het zou mooi zijn als er meer mogelijkheden kunnen aangeven.
- Zaal was te vol, in tijd van corona niet wenselijk, had het prettiger gevonden als het in 2 delen was gesplitst.

Ik was teleurgesteld over alleen de warmtepomp optie, er zijn meer mogelijkheden om je huis duurzaam te verwarmen; deze optie werd wel heel rooskleurig voorgesteld